

ฉบับที่ 1/2545

สรุปภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคเหนือ ปี 2544 และแนวโน้ม ปี 2545

เศรษฐกิจภาคเหนือปี 2544 คาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ 1-1.5 ชะลอลงจากปีก่อน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ประกอบกับเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาและภาวะสงครามในอัฟกานิสถาน มีผลทำให้ภาคการส่งออก ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.6 (ในรูปดอลลาร์ สหรัฐ) และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมผลิตเพื่อการส่งออกลดลงตามกัน นอกจากนี้ ภาคการท่องเที่ยว แสดงทิศทางที่ชะลอลงจาก ปีก่อน โดยเฉพาะการลดลงของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพชาวอเมริกันและญี่ปุ่นที่ลดลงมากในช่วงไตรมาสที่ 4 หลังเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 อย่างไรก็ดี การก่อสร้างภาคเอกชน ประเภทที่อยู่อาศัยขนาดเล็ก เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งจากแรงจูงใจอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ ส่วน ภาคเกษตร ปรากฏว่าในปีนี้อัตราสินค้าเกษตรสำคัญปรับตัวดีขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน นอกจากนี้ภาครัฐยังมีบทบาทสำคัญในการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคเอกชนชะลอลงไม่มากนัก

1. ภาคเกษตร ผลผลิตพืชสำคัญในปี 2544 ลดลงจากปีก่อนเล็กน้อยจากผลผลิตลำไย ลิ้นจี่ หอมหัวใหญ่ หอมแดง และอ้อยโรงงานที่ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 48.2 ร้อยละ 33.1 ร้อยละ 14.8 ร้อยละ 10.1 และร้อยละ 9.5 ตามลำดับ ขณะที่ผลผลิตข้าวนาปรังเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.8 ส่งผลให้ผลผลิตพืชสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน อย่างไรก็ดี ราคาพืชสำคัญโดยรวมสูงขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.7 โดยราคาลำไย หอมแดง และถั่วเขียว เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 81.2 ร้อยละ 35.2 และร้อยละ 22.0 ตามปริมาณผลผลิตที่ลดลง ขณะที่อ้อยโรงงาน ราคา สูงขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23.9 ตามราคาน้ำตาลในตลาดโลกที่สูงขึ้น มันสำปะหลังราคา สูงขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 26.8 ตามความต้องการผลิตอาหารสัตว์ในประเทศที่เพิ่มขึ้น

2. นอกภาคเกษตร

2.1 ภาคอุตสาหกรรม การผลิตภาคอุตสาหกรรมสำคัญลดลงจากปีก่อน โดยอุตสาหกรรมน้ำตาลผลผลิตลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.9 ตามปริมาณผลผลิตอ้อยที่ลดลง ด้านอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ลดลงเช่นกัน โดยพิจารณาจากมูลค่าการส่งออกของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 5.0 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า ส่งผลให้ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือต้องลดกำลังการผลิตและลดชั่วโมงการทำงานลง ขณะที่อุตสาหกรรมสิ่งทอผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 1.6 เป็น 102,236.9 เมตริกตัน ตามความต้องการภายในประเทศ

2.2 ภาคบริการ ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับปีก่อน จากผลกระทบ ของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ปัญหาความขัดแย้งตามแนวชายแดนไทย-พม่า ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงครึ่งแรกของปี รวมถึงผลกระทบหลังเกิดเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกา โดยเครื่องชี้ภาคบริการที่สำคัญคือ ภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจและโรงแรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.2 ชะลอลงจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.6 ส่วนจำนวนผู้โดยสารผ่านท่าอากาศยานลดลงร้อยละ 2.0 ต่างจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6

2.3 ภาคเหมืองแร่ หดตัวจากปีก่อนเล็กน้อย โดยผลผลิตถ่านหินลิกไนต์เดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2544 เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.3 เป็น 17.5 ล้านเมตริกตัน เพื่อใช้ผลิตไฟฟ้าทดแทนน้ำมันเตาที่มีราคาสูงขึ้น ขณะที่ผลผลิตน้ำมันและก๊าซธรรมชาติลดลงจาก ปีก่อนร้อยละ 9.5 ร้อยละ 2.7 ตามลำดับ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านแหล่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติที่กระจายตัวและยังไม่พบแหล่งน้ำมันดิบที่มีขนาดใหญ่

3. การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน เครื่องชี้สำคัญแสดงทิศทางชะลอตัวเมื่อเทียบกับ ปีก่อน โดยภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.9 เทียบกับที่ลดลงร้อยละ 6.7 ปีก่อน ส่วนหนึ่งเกิดจากการเร่งรัดการจัดเก็บ ขณะที่การจดทะเบียนรถยนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.5 ชะลอลงจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.7 ส่วนการจดทะเบียนรถจักรยานยนต์ลดลงร้อยละ 1.8 ต่างจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.3

4. การลงทุนภาคเอกชน ยังคงซบเซา แม้ว่าเงินลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.4 เป็น 4,583.4 ล้านบาท แต่ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนขนาดใหญ่จำนวนน้อยราย เช่น เหมืองทองคำที่จังหวัดพิจิตร โรงงานผลิตเบียร์ที่จังหวัดกำแพงเพชร สำหรับ การก่อสร้างภาคเอกชน ขยายตัวในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยขนาดเล็ก จากปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำและมาตรการกระตุ้นธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของรัฐ พื้นที่ก่อสร้างรับอนุญาตในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.0 เป็น 705,905 ตารางเมตร เทียบกับที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 ปีก่อน โดยเพิ่มขึ้นมากทั้งในส่วนของการก่อสร้างที่อยู่อาศัยและอาคารพาณิชย์กรรม

5. ฐานะการคลัง รัฐบาลขาดดุลเงินสดเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 5.6 เป็น 103,583.4 ล้านบาท โดยรายจ่ายรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 เป็น 114,171.7 ล้านบาท จากรายจ่ายลงทุนที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.8 เป็น 40,039.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นมากในหมวดเงินอุดหนุนที่จ่ายให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจของภาครัฐ โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23.0 เป็น 16,684.7 ล้านบาท ขณะที่รายจ่ายประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 เป็น 74,132.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในหมวดงบกลางและหมวดรายจ่ายอื่น โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 16.1 และร้อยละ 13.8 ตามลำดับ ด้านรายได้ในปี 2544 จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ

ละ 5.0 เป็น 10,588.3 ล้านบาท โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.4 ร้อยละ 11.9 และร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

6. การค้าต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 8.6 เหลือ 1,241.0 ล้าน ดอลลาร์ สรอ. ต่างจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.2 โดยการส่งออกสินค้าหมวดอิเล็กทรอนิกส์มี มูลค่าลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.0 เหลือ 952.0 ล้านดอลลาร์ สรอ. ตามความต้องการของต่างประเทศที่ลดลงเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญชะลอตัว ส่วนการส่งออกผ่านชายแดนลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 22.9 เหลือ 155.9 ล้านดอลลาร์ สรอ. จากการเข้มงวดการนำเข้าสินค้าจากไทยของพม่า และการปิดด่านชายแดนไทย-พม่าในช่วงครึ่งแรกของปี ทางด้านการนำเข้าลดลงร้อยละ 17.2 เหลือ 969.7 ล้านดอลลาร์ สรอ. ต่างจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.2 ตามการลดลงของการนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตเพื่อส่งออก ส่งผลให้ดุลการค้าเกินดุล 145.8 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนที่เกินดุล 186.9 ล้านดอลลาร์ สรอ.

7. ระดับราคา ปี 2544 ปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนเพียงร้อยละ 1.8 จากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้าทั้งในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และสินค้าหมวดไม่รวมอาหารและเครื่องดื่ม โดยราคาสินค้าในหมวดอาหารสูงขึ้นร้อยละ 1.2 จากราคาผักและผลไม้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ตามปริมาณผลผลิตที่ลดลง ส่วนราคาสินค้าในหมวดมิใช่อาหารสูงขึ้นร้อยละ 2.1 จากราคายาสูปและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.5 เนื่องจากรัฐเพิ่มอัตราจัดเก็บภาษีสรรพสามิต อย่างไรก็ดี ภาวะราคาน้ำมันในตลาดโลกเริ่มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งปีหลัง ทำให้ระดับราคาไม่ปรับตัวสูงขึ้นมากนัก

8. ภาคการเงิน ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2544 สถาบันการเงินยังคงมีสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง สินเชื่อรวมธนาคารพาณิชย์ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 8.0 เหลือ 162.8 พันล้านบาท เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ระมัดระวังในการให้สินเชื่อ และมีการโอนสินเชื่อไปบริหารที่ ส่วนกลาง รวมทั้งการตัดหนี้สูญของธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม สินเชื่อบางประเภทขยายตัวมากขึ้น เช่น สินเชื่อเพื่อการก่อสร้าง โดยเฉพาะในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากความต้องการที่อยู่อาศัย เพิ่มขึ้น ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ สำหรับเงินฝากธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 เป็น 277.1 พันล้านบาท ชะลอตัวจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 เนื่องจากผู้ฝากเงินหันไปออมเงินวิธีอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินให้กู้เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ ขนาดใหญ่ 5 แห่งยังคงลดลงต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากสภาพคล่องในระบบอยู่ในเกณฑ์สูง โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ 3 เดือนอยู่ที่ระดับ ร้อยละ 1.75 ต่อปี และร้อยละ 2.25 ต่อปี เพิ่มขึ้นเทียบกับร้อยละ 2.50 ต่อปี และร้อยละ 3.00 ต่อปี เมื่อสิ้นปีก่อน สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) อยู่ที่ระดับร้อยละ 7.0-7.50 ต่อปี ลดลงเทียบกับร้อยละ 7.50-8.25 ต่อปี เมื่อปีก่อน

ทางด้านการใช้เช็ดผ่านสำนักหักบัญชีในภาคเหนือ ปี 2544 มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.5 และร้อยละ 4.0 เป็น 4,397,710 ฉบับ และ 292,491.5 ล้านบาท ส่วนเช็ดคีนมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 0.5 เป็น 82,521 ฉบับ ขณะที่มูลค่าลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 7.9 เหลือ 4,178.1 ล้านบาท สัดส่วนปริมาณเช็ดคีนต่อเช็ดเรียกเก็บเท่ากับปีก่อนคือ ร้อยละ 1.9 ขณะที่มูลค่าเช็ดคีนมีสัดส่วนร้อยละ 1.4 ลดลงเมื่อเทียบกับร้อยละ 1.6 ปีก่อน จากการ ระมัดระวังการใช้เช็ดของภาคธุรกิจ

แนวโน้มเศรษฐกิจ ปี 2545

ในปี 2545 คาดว่าเศรษฐกิจภาคเหนือจะมีอัตราการขยายตัวใกล้เคียงกับปี 2544 คือ ประมาณร้อยละ 1-2 โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ ภาคเกษตร ผลผลิตพืชผลสำคัญคาดว่าจะ ขยายตัว เนื่องจากภาวะอากาศเอื้ออำนวยและมีปริมาณน้ำในเขื่อนมากเพียงพอต่อการเพาะปลูก โดยเฉพาะข้าวนาปรัง และ ภาคบริการ มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐและเอกชนที่จริงจังและต่อเนื่อง น่าจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศขยายตัว รวมทั้งนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจภาครัฐ เช่น กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารประชาชน การพักชำระหนี้ จะเริ่มเห็นผลชัดเจนขึ้นในปี 2545 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดการใช้จ่ายของภาค เอกชนมากขึ้น

อย่างไรก็ดี ภาวะเศรษฐกิจปี 2545 จะขยายตัวมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุนหลายด้านได้แก่ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าของไทย โดยเฉพาะเศรษฐกิจ สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นซึ่งจะส่งผลถึงภาคการส่งออกและการผลิตของภาคอุตสาหกรรม การใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐในปีงบประมาณ 2545 รวมทั้งมาตรการสนับสนุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมาตรการต่าง ๆ น่าจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในระบบเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น นอกจากนี้กลไกการปล่อยสินเชื่อระบบสถาบันการเงินน่าจะเริ่มทำงานขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้ดีขึ้นตามนโยบายดอกเบี้ยต่ำ และการดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลาย โดยมีธนาคารพาณิชย์ของรัฐเป็นตัวจักรสำคัญในการขยายสินเชื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ

ส่วนวิชาการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

31 มกราคม 2545